

Inhoudsopgave

1. Inleiding		blz.
2. Procedure bij melding pesten		3
3. Gebeurtenis formulier: 1 en 2		6
4. Toelichting gebeurtenisformulier en protocol		8
5. Samenwerking BSO, school en ouders	12	10
6. Signalerings tips voor ouders/verzorgers		13

1. Inleiding

Waarom een protocol:

Dit pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich op de BSO veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar de BSO te komen.

Een gedrags- pestprotocol, dan wel ander ongewenst gedrag, geeft richtlijnen over de aanpak van het pesten en het gedrag van het kind binnen voorschoolse en naschoolse opvang. Door het protocol te volgen ontstaat er een samenwerking tussen pedagogisch medewerker, pester, gepeste, de school en de ouder.

Pesten:

Wanneer er gepest wordt, is dat een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag is onaanvaardbaar en schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor pesters. Bovendien is het een ernstige bedreiging voor de sfeer binnen de buitenschoolse opvang en de scholen. Daarom dient dit probleem aangepakt te worden, in het bijzonder door de pedagogisch medewerkers en zoveel mogelijk in samenspraak met de school en ouders.

Wat is pesten?

Plagen, vervelende grapjes maken of een begin van pesten, kun je in een veilige omgeving nooit helemaal uitsluiten. Wel kun je er als team samen met de kinderen voor zorgen dat het niet tot langdurig pesten of 'herhaald geweld' komt. Het pesten kan een serieus probleem worden en daarom moet er op Kinderopvang Dolletje Fijn aandacht aan besteed worden.

Wanneer spreken we over pesten:

- Pesten gebeurt systematisch. Wie gepest wordt, staat herhaaldelijk en over een lange periode bloot aan pesterijen. Dat in tegenstelling tot plagen. Plagen is onschuldig en blijft eerder eenmalig.
- Bij pesten is de machtsverhouding ongelijk. De Pester is steeds sterker dan de gepeste.
- De gepeste kan zich moeilijk verdedigen tegen degenen die pesten.
- Schade: er ontstaat lichamelijke, materiële en/of geestelijke schade.
- Herhaald: het gaat vaak om dezelfde Pester(s) die het op één slachtoffer gemunt hebben.
- Opzet: de Pester weet meestal heel goed dat het om pesten gaat, maar gaat er bewust mee door.

Plagen

Plagen is vaak een incidenteel, onbezonnen en spontaan negatief gedrag, waarbij humor een rol kan spelen. Het herhaaldelijk en langdurig karakter ontbreekt hierbij. Het plagen speelt zich af tussen twee kinderen of groepen die min of meer gelijk zijn. Pesten wordt gekarakteriseerd door het feit dat er sprake is van herhaaldelijke negatieve acties naar één

persoon die meestal ook niet gelijk is aan de Pester of de Pesters. Wat het slachtoffer ook doet, het is nooit goed. Op de achtergrond is er vaak een zwijgende groep kinderen bij betrokken. Zij vormen het publiek van de Pester, waar hij zijn succes aan af meet.

De BSO en regels

De BSO is een uitermate geschikte plek om bij te dragen aan de sociale ontwikkeling van kinderen. Het is een plek waar kinderen kunnen ontdekken wie ze zelf zijn en wie de ander is. Ontdekken wat ze wel en niet leuk vinden maar ook ontdekken wat de ander wel of niet leuk vindt. Het streven van de pedagogisch medewerkers is zorgen dat de kinderen zich veilig en vertrouwd in de groep voelen. Sociale omgang met elkaar is o.a. rekening houden met de ander, met zijn of haar gevoelens en hier respectvol mee omgaan. Een BSO zonder regels bestaat niet. Waar gespeeld en gegeten wordt moet worden opgeruimd. Waar men met elkaar "leeft" dient rekening gehouden te worden met elkaar. Op de groep zijn er afspraken gemaakt en deze afspraken / regels hangen op de groep. Naast deze regels gelden de algemene afspraken van BSOg:

Antipest- regels:

1. Doe niets bij een ander, wat jezelf ook niet prettig zou vinden.
2. Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
3. We noemen elkaar bij de (voor)naam en gebruiken geen scheldwoorden.
4. Als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de leidster.
5. Niet: Zomaar klikken. Wel: Aan de leidster vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
6. Vertel de leidster wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest (dat is geen klikken).
7. Blijft de pester doorgaan, dan ook aan de leidster vertellen.
8. Word je gepest, praat er thuis over, je moet het niet geheim houden.
9. Uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buiten sluiten vinden we niet goed.
10. Kom niet aan de spullen van een ander.
11. Luister naar elkaar.
12. Beoordeel iemand niet op het uiterlijk/kleding.
13. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten uit school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan.

Hoe kun je pesten zoveel mogelijk voorkomen?

Kinderen moeten leren hoe je met conflicten omgaat in de groep. Belangrijk hierbij is om het met de kinderen te hebben over:

Respect: Hoe ga je met elkaar om? Wat is respectloos en wat niet?

Normaal: Wat is normaal gedrag? Wat zijn de regels hiervoor en wanneer ga je over de regels heen?

Grenzen: Hoe geef je de grens aan. Wanneer is NEE ook echt nee?

Geweld: hoe los je conflicten op zonder geweld?

Het eenmalig afspreken van gedragsregels of een pestprotocol is echter niet voldoende. Het gaat ook om het trainen van sociale vaardigheden en het leren conflicten zonder geweld op te lossen. Dat vraagt van alle kinderen dat ze leren tijdig 'Nee' en 'Stop, hou op' te zeggen en de geweldloze bemiddeling van anderen inroepen als het pesten niet stopt. Wij proberen kinderen weerbaar te maken door ze veel conflicten zelf te laten oplossen. We vragen eerst aan het kind hoe hij of zij deze situatie zelf zou oplossen en we geven de tijd om daar over na te denken en te bespreken. Aan de andere kant leren wij kinderen de grens van anderen te respecteren. Nee en stop, betekent ook nee en stop. Op de BSO hebben wij het regelmatig over buitensluiten en hoe je met kinderen omgaat.

Wij spelen hier in op de beleving van de kinderen. 'Denk eens in hoe jij je zou voelen als...' werkt hierbij goed.

Acties die we concreet op de BSO inzetten om pesten te proberen te voorkomen:

- Agressie in banen houden door veel te bewegen, zo nodig buiten spelen of naar het schoolplein gaan.
- Duidelijkheid en structuur door de regels te benoemen die gelden op de BSO
- Binnen en buiten Spelletjes in competitieverband, omgaan met regels en winnen en verlies.
- Spelen en spelletjes zonder competitie, niet alles draait om winnen en verlies
- Meegeven van waarden en normen
- Kinderen veel verantwoordelijkheid geven, zelf laten nadenken over oplossingen en situaties.
- In gesprek gaan met kinderen over pesten, buitensluiten doen we niet.
- Als pedagogische medewerker zelf positief leiding te geven.
- Wanneer er dan toch geconstateerd wordt dat er gepest wordt, zetten we het pestprotocol in. Op de volgende pagina volgt het protocol en de uitleg daarvan.

2. Procedure bij melding pesten:

Wanneer kinderen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen wij:

Stap 1:

ER EERST ZELF (en samen) UIT TE KOMEN

Binnen de werkwijze is er ruim aandacht aan de mogelijkheden die kinderen hebben om met elkaar te leren. De pedagogisch medewerker is daarom eerder terughoudend dan dat zij "er boven op zit", ze proberen kinderen de ruimte te geven te bouwen aan hun identiteit, en ze besteden veel aandacht aan het bevestigen van belangrijke momenten. We denken dat begeleiden en bevestigen een positieve invloed heeft, meer dan bepalen en continue corrigeren. Dit neemt niet weg dat kinderen geconfronteerd worden met bepaalde grenzen: als pedagogisch medewerkers hebben zij de taak inzichtelijk te maken welke grenzen er zijn, en welke grenzen kinderen zelf kunnen stellen en welke consequenties het al dan niet overschrijden van grenzen heeft.

Stap 2:

EEN VERHELDERINGSGESPREK

Op het moment dat een van de kinderen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de pedagogisch medewerker voor te leggen. De pedagogisch medewerker brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 3:

1^e GEBEURTENISFORMULIER

Bij herhaling van pesterijen / ruzie dan wel ander ongewenst gedrag van een kind zal een gebeurtenisformulier moeten worden ingevuld. Het kind vertelt zelf aan de ouders dat hij/zij een gebeurtenisformulier heeft ingevuld. De pedagogisch medewerker neemt duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met het kind die pest/ruzie maakt. Hierin wordt duidelijk en ondubbelzinnig aangegeven dat dergelijk gedrag binnen de BSO wordt verafschuwt en niet wordt getolereerd.

Stap 4:

**2^e GEBEURTENISFORMULIER
TER ONDERTEKENING AAN OUDERS**

Indien het kind zich dermate blijft misdragen door middel van pesten / ruzie en of ander ongewenst gedrag zal een 2^e gebeurtenisformulier moeten worden ingevuld door het kind. Dit formulier zal worden meegegeven aan het kind te ondertekening van de ouders. De ouders zullen door de pedagogisch medewerker telefonisch/schriftelijk op de hoogte gesteld worden.

Stap 5:

GESPREK OUDERS

Indien er geen verandering optreedt in het gedrag van het kind zal er een gesprek plaatsvinden met de ouders/verzorgers, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders/verzorgers wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De BSO heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. Duidelijke afspraken met de ouders met hierin een tijdsafpraak dienen er gemaakt te worden. Eventueel kan deskundige hulp door de BSO of ouders/verzorgers worden ingeschakeld zoals de GGD of een opvoedbureau.

Stap 6:

SCHORSING

In extreme gevallen kan een kind in overleg met de directie geschorst of verwijderd worden van de opvang.

“Het individuele kind mag niet lijden onder de groep, zoals een groep niet mag lijden onder een individueel kind”.

NB. Omdat ieder “pestgeval” uniek is kunnen er nuanceverschillen optreden in de te volgende procedure.

3. **Gebeurtenis formulier: 1 en 2** *Behorende bij pestprotocol BSO*

Naam:

Datum:

Waarom moet je dit blad invullen?:

Wat is er volgens jou gebeurd?:

Welke regel is overtreden?:

Hoe zorg je ervoor dat dit niet weer gebeurd?:

Hoe los je dit probleem op?:

Eventuele opmerkingen:

Extra deel bij stap 4

Locatie BSO:

Eventuele opmerkingen:

Lever dit blad uiterlijk _____ in bij de leidster.

Datum:

Handtekening ouders:

Handtekening directie:

4. Toelichting gebeurtenisformulier en protocol:

Het werken met een gebeurtenisformulier is onderdeel van dit beleid. Wanneer er binnen de BSO conflicten/gebeurtenissen plaats vinden zal gevraagd worden aan het kind om een gebeurtenisformulier in te vullen. Hierin komt de toedracht en de rol van het kind in het pestprobleem naar voren. Daarnaast is het zo opgesteld dat het kind aan het nadenken wordt gezet over zijn rol/deelname in het geheel met daarin zijn gevoelens en redenen. Ook wordt het gebeurtenisformulier van het ruziemaker/pester bewaard. De gepeste of andere betrokkene kan gevraagd worden om ook een gebeurtenisformulier in te vullen. Op deze manier kan de pedagogisch medewerker een beter beeld krijgen van de situatie. Bij ieder formulier omschrijft de pedagogisch medewerker "de toedracht"(omstandigheden). Bij het tweede formulier worden de ouders/verzorgers op de hoogte gebracht door de pedagogisch medewerker van het ruzie/pestgedrag. Pedagogisch medewerker en ouders/verzorgers proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Bestraffend gesprek:

- Is kort. De pedagogisch medewerker vertelt het kind dat hij geen veiligheid heeft geboden en daarom het kind moet straffen.

De straf kan bestaan uit:

- Het lezen van een boek over pesten (Spijt, Bas slaat terug, Kappen) en daarna met de pedagogisch medewerker praten over de inhoud van dat boek.
- Opschrijven wat er is gebeurd.
- Opschrijven hoe het gepeste kind zich zou voelen.
- Pester kan zelf een passende straf bedenken.
- De pedagogisch medewerker kan klusje als straf opleggen.
- Opzettelijke vernielingen worden door de pester vergoed.

Hulp voor iedereen:

- Hulp bieden aan het gepeste kind.

De pedagogisch medewerker neemt duidelijk stelling tegen pesten en geeft betrokkene aandacht. Na toestemming van ouders is overleg mogelijk met bijvoorbeeld de GGD/Opvoedpunt Leeuwarden.

- Hulp bieden aan de pester.

Probleemoplossend gesprek: oorzaken opsporen, afspraken maken over gedragsverandering. De pester krijgt straf volgens het stappenplan er worden controlerende afspraken gemaakt. Gesprekken met de ouders en na toestemming van ouders is overleg mogelijk met bijvoorbeeld de GGD/Opvoedpunt Leeuwarden.

- Hulp bieden aan de zwijgende partij.

Het onderwerp aan tafel bespreken. Het opstellen van afspraak – omgang regels.

- Hulp bieden aan de pedagogisch medewerker.

De pedagogisch medewerker dient te worden voorzien van zoveel mogelijk informatie over signalen en achtergronden. De pedagogisch medewerker dient de beschikking te hebben over het pestprotocol.

De pedagogisch medewerker kan de hulp invoepen van leidinggevende voor advies en ondersteuning.

- Hulp bieden aan de ouders.

Gesprekken met (alle) ouders, nadat een kind een probleem heeft of veroorzaakt heeft. Het houden van themadagen over pesten, eventueel in samenwerking met externe deskundigen.

5. Samenwerking BSO, school en ouders

De BSO probeert zoveel mogelijk het pesten de kop in te drukken door samen te werken met de school. Het pesten eindigt niet zodra kinderen de school of de BSO betreden of verlaten. Met de school is er een samenwerking waar, indien nodig, het gedrag besproken wordt.

Indien het noodzakelijk en het pestgedrag dan wel het storende gedrag van het kind een gezamenlijke aanpak vereist zal contact worden opgenomen met de school van het kind. Gedacht kan ook worden aan een groep pestende kinderen. Een klassikale aanpak kan dan zelfs gewenst zijn binnen de BSO of school.

Wij vragen ouders om samen te werken zodat het pesten binnen de BSO zoveel mogelijk de kop wordt ingedrukt. Dit kan door samen met hun zoon/dochter een gesprek te voeren over de omgang met andere kinderen tijdens de BSO. Belangrijk hierin is dat het kind het meldt wanneer hij/zij gepest wordt maar ook gewezen wordt op de schade en gevolgen van het pesten.

Protocol en werkinstructie

- In ons pedagogisch beleid staan uitgebreid de visie en omgangsnorm die wij met elkaar hebben afgesproken en hanteren binnen de BSO.
- De te volgen werkinstructies zijn terug te vinden op de BSO

6. Signaleringstips voor ouders/verzorgers:

Behorende bij het pestprotocol BSO

Signalering over kinderen die gepest worden:

Je kind:

- komt thuis met gescheurde kleren.
- komt thuis met beschadigde boeken.
- heeft verwondingen.
- brengt nooit klasgenoten mee naar huis om te spelen. Het gaat niet naar klasgenoten toe.
- heeft geen enkel goede vriend of vriendin in de vrije tijd.
- is bang om naar de BSO te gaan.
- wil niet meer naar buiten of blijft in de buurt van de leidsters
- klaagt regelmatig over buikpijn, hoofdpijn, etc.
- ontwikkelt onzindelijk gedrag uit angst/spanning
- heeft slechte eetlust en 's morgens vaak hoofdpijn/buikpijn.
- wordt nooit gevraagd voor verjaardagen.
- slaapt onrustig, met nachtmerries, huilen in de slaap.
- vertoont grote stemmingswisselingen: opvliegers, driftbuien.
- vraagt geld of steelt geld om pestkoppen mee tevreden te stellen.

Signalen van pesterijen

- Het gepeste kind en eventuele vrienden ook gaan buiten sluiten
- Herhaaldelijk zogenaamd leuke opmerkingen maken over iemand in de groep
- Een kind in de groep voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven met vervelende teksten
- Opmerkingen maken over kleding of andere uiterlijke dingen
- Buiten school/BSO tijd het kind opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Bezittingen afpakken en/of kapot maken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Vaak een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.

Signalering over de pester (Hoe herken je een Pester?)

- Problematische thuissituatie van de Pester. Er wordt thuis bijvoorbeeld weinig aandacht aan het kind geschonken.
- Gevoel van anonimiteit. De Pester voelt zichzelf alleen in de groep en probeert zich door iemand naar beneden te drukken belangrijk te maken.
- Kinderen moeten voortdurend met elkaar de competitie aangaan. Hierdoor ontstaat er geen gevoel van eigenwaarde.
- Strijd om macht in de groep.
- De Pester ziet voorbeelden van autoritaire leiderschapstijl, bijvoorbeeld bij pedagogisch medewerker of leerkracht.
- Het kind: wil steeds op de voorgrond treden, heeft snel ruzie, kan moeilijk samenwerken, lokt andere kinderen uit, kan moeilijk rekening houden met anderen.

Opstellen naar je kind dat gepest wordt:

- Geloof je kind als het vertelt over gepest worden.
- Neem het probleem serieus.
- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Neem bij twijfel contact op met de pedagogisch medewerker.
- Leer je kind voor zichzelf op te komen: beloon stappen in deze richting.
- Doe je kind op een sport waarin het goed is, zo herwint het zelfvertrouwen.
- Scheep je kind niet af met doodoeners als: sla er maar op in als ze je pesten (wordt niet op de BSO getolereerd).
- Probeer het probleem met je kind op te lossen.
- Als pesten niet op de BSO gebeurt, maar op straat, probeer contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om proberen het probleem bespreekbaar te maken.
- Steun het kind in het idee dat er een einde komt aan pesten.

Opstelling naar je kind dat pester is:

- Straf je kind niet fysiek.
- Neem het probleem van het kind serieus.
- Elk kind loop kans pester te worden.
- Probeer het kind gevoelig te maken voor wat anderen aandoet met het pesten.
- Corrigeer ongewenst gedrag in de gezinssituatie en benoem het goede gedrag.
- Probeer er achter te komen waarom het kind pest (Voelt het zich veilig op school/BSO?)
- Pest het uit stoerheid? Krijgt het te weinig aandacht? Ziet de pester elders voorbeelden voor zijn pestgedrag? Staat het kind onder grote druk?
- Stimuleer het kind tot beoefenen van een sport (Bevordering sociale vaardigheden).
- Maak het kind duidelijk dat je achter de beslissing van de BSO staat.

Actiepunten voor alle ouders:

- Vraag naar de sociale relaties op de BSO.
- Signaleert de ouder pestgedrag, meldt het bij de pedagogisch medewerker.
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer je kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer je kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer het voor anderen op te komen.
- Leer het kind voor zichzelf op te komen.